

VIKINGOVÉ

NÁJEZDY SYNŮ

LASSE HOLM

VIKINGOVÉ
NÁJEZDY SYNŮ

© Lasse Holm og JP/Politikens Hus A/S 2018

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Miroslava Gajzlerová, 2019

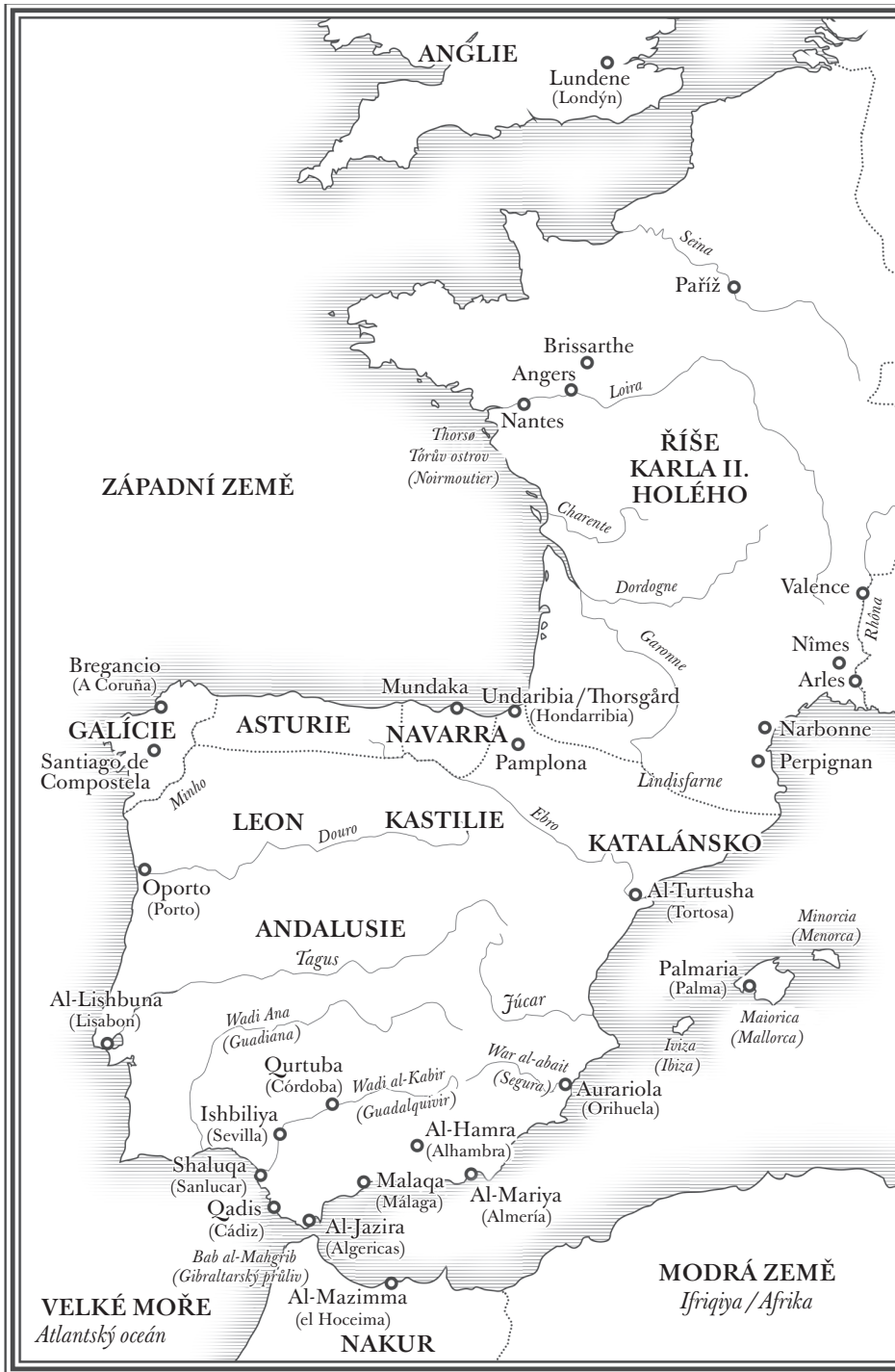
Cover © Kreatika s.r.o., 2019

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2019

ISBN 978-80-7642-703-7 (pdf)

VIKINGOVÉ
NÁJEZDY SYNŮ

LASSE HOLM

HISPÁNSKÝ POLOOSTROV, ZÁPADNÍ ČÁST STŘEDOZEMNÍHO MOŘE A NEJDŮLEŽITĚJŠÍ MĚSTA

ŘÍŠE
LUDVÍKA II.
NĚMCE

VÝCHODNÍ ZEMĚ

ŘÍŠE
LUDVÍKA II.
KOKTAVÉHO

Luna
Pisa
Florence
Fiesole
Reno
Arno
Tevere
ŘÍŠE
LUDVÍKA II.
KOKTAVÉHO

PAPEŽ-
SKÝ STÁT

KORSIKA

Řím

LOMBARDIE

Napol

SÁRDINIE

BYZANTSKÁ
ŘÍŠE

VNITROZEMSKÉ MOŘE
Středozemní moře

SICÍLIE

SEVERSKÉ ZEMĚ A SOUSEDNÍ ŘÍŠE

Osoby

Bella	Saská manželka Sigurda Hadího oka.
Bjarni	Člen Strážců vatry, starší bratr Bårda.
Železný Bjørn	Nejstarší z Lodbrokových synů a Hasteinův pěstoun.
Bård	Člen Strážců vatry, mladší bratr Bjarniho.
Dagfinn Fagre	Člen Strážců vatry, krásný mladík.
Dlouhý Fridtjof	Člen Strážců vatry, zrzavý, pihovatý námořník.
Halfdan Bílý šat	Nejmladší z Lodbrokových synů, prchlivý a ctižádostivý válečník.
Hastein	Schovanec Železného Bjørna, nejlepší přítel Rolfa Troufalice.
Hjalmar Hårfager neboli Hjalmar Krásnovlasý	Holohlavý jarl s dlouhým vousem z norského Møre.
Jarvis	Ranhojič a bývalý fráter.
Khalid	Maurský chlapec.
Ravn Buesøn	Vikinský válečník s kostmi v plnovousu.
Rolf Troufalec	Vypravěč a Hasteinův nejlepší přítel.
Sigurd Hadí oko	Prostřední z Lodbrokových synů, jarl s pomalejším chápáním.
Sture Sjøllandan	Člen Strážců vatry, upovídaný chlubílek.
Thorvald Tříska	Člen Strážců vatry, řezbář z Vikenu.

Uggla Ugglason	Švédský jarl, oběť Železného Bjørna se znetvořeným obličejem.
Vímara Peres	Vojevůdce ve službách krále Alfonsa z Leónu, Asturie a Galicie.
Ylva	Štítonoška a Bellina osobní strážkyně.

Podzim 870 – Den první

Zbytky vraků nám za zádi zůstaly už před notnou dobou. Plujeme uprostřed nicoty. Obloha je zatažená, moře temné a neklidné. Tyhle dvě plochy se ztrácejí v šedé mlze, kvůli níž se místo jejich setkání na obzoru dá jen nejasně tušit.

Sedíme na bednách těsně vedle sebe. Když se ze svého místa u vesla rozhlédnu, nikdo můj pohled neopětuje. Kolem nás se vznáší ostré pižmo potu a nakyslý pach vlhkých, špinavých oděvů. Opustila nás naděje, že přežijeme katastrofu, ve kterou se naše výprava změnila. Veslujeme a v našich tvářích se zřetelně zračí známky rezignace. Věčný zpěv větru a vln narušuje pouze vrzání vesel skřípajících ve vyhlazených otvorech na bocích lodi.

Právem se nabízí otázka, jestli má smysl veslovat dál, když jsme beznadějně zabloudili v neznámých vodách, ale nikdo nemá chuť tohle téma otevřít, a uhasit tak poslední chatrnou naději, která nás pohání dál. Dokud se pohybujeme, žijeme. Zastavit se znamená zemřít.

Na okraji mírně zvýšené plošiny lavice u kormidla sedí Železný Bjørn. Nohy má roztažené a paže zkřížené na břiše. Nepřítomný a nevyzpytatelný výraz z šedovousého obličejе nemizí. Světle šedé oči jsou přivřené do úzkých štěrbin.

U levoboku se Bella choulí do tmavé kápě, jež jí zakrývá dlouhé, černé vlasy. Vidět je jen bledý oválný obličej. Mlčky zírá na omšelá prkna paluby. Rukama objímá hlavu Sigurda Hadího oka. Černovousý jarl leží na podlaze na zádi lodi. Vypadá, jako by si jen na chvíli zdřímil s hlavou v klíně své ženy. Je v bezvědomí už od chvíle, kdy jsme ho vytáhli z vln.

U kormidla stojí štítonoška Ylva, vysoká a ramenatá jako ostatní muži. Černá kožená svrchnice jí těsně obepíná plochou hrud' a zavrže pokaždé, když se Ylva zhoupne ve stejném rytmu jako loď. Zachytím pohled jejich blízko posazených očí. Mezi námi se vznáší nevyslovená otázka: jak se to mohlo takhle pokazit? Ještě před pár dny se moře kolem nás hemžilo pyšnými plavidly. Teď jsme tu sami.

Dívám se na Halfdana Bílý šat. Bledý a zarputilý usilovně vesluje na místě přímo u zadního sedátka a na zádech se mu značí tmavý pruh potu. Ucítí můj pohled a napůl se otočí. Na tváři – za normálních okolností vždy hladce oholené – mu vyráží strniště. Obličejem mu projíždějí křečovitě záškuby, a jeho úsměv je tak spíš nepříjemnou grimasou. Hnědé oči jsou zrakem šilence.

Není divu.

Námořní bitva připomínala scénu z křesťanského pekla. Nepřátelské lodě na nás vrhaly oheň, až vzplála i sama mořská hladina. Plameny nenasytně stravovaly všechno: trupy lodí, stěžně, ráhna, plachty, lanová i posádku. Mnoho mužů uhořelo. Ještě víc jich zabily hordy maurských bojovníků, kteří s ohlušujícím řevem přeskakovali ze svých plavidel na naše lodě.

Vzpomínka na porážku je zlá a všichni se při té myšlence schoulí. Jenže brzy to bude mnohem horší. Zatím to ještě nevíme, ale zanedlouho naši sklíčenost a beznaděj přivítá další události. Už brzy se začne vraždit.

Jeden po druhém se naši muži stanou obětí neznámého vraha. Postupně si začneme uvědomovat, že jeho motivy úzce souvisejí se vším, co se dělo už od začátku výpravy. Úmrtí na lodi změní osudy posádky způsobilým, který by nikdo nedokázal předvídat. Při objasnování událostí se u přeživších dostane na povrch to nejhorší, co v nich je. Po odhalení vrahovy totožnosti už nic nebude takové jako dřív.

Veslujeme do prázdna a o tomhle všem zatím ještě nic nevím. Myšlenky se mi místo toho toulají ve vzpomínkách na den, kdy celá tahle mi-zérie začala – o dva a půl roku dřív v jedné malé vesnici ve Franské říši.

První díl

Jaro a léto roku 868

1

„Zataraste vrata!“ Hasteinův hlas zněl zrale a rozhodně. „Lukostřelci k oknům! Všichni muži k obraně! Však my s těmi zatracenými parchanty zatočíme!“

Blondatá patka mu kdysi neustále padala do očí – teď ji měl sčesanou dozadu a s ostatními vlasy svázanou do uzlu nad hladce vyholenou šíjí.

Ze skrovného světlého chmýří kolem úzkých rtů mu na bradě narostly pořádné vousy. Hastein se už nepodobal tomu klukovi, kterého jsem potkal v Anglii. Dospěl, získal si autoritu a vážnost a při vydávání rozkazů a povelů napravo i nalevo ani na chvíli nezaváhal. Téměř osmdesát mužů, kteří nám v naší jednotce zbyli, ho poslouchalo bez sebemenší odmluvy.

„Co když Frankové hodí na střechu pochodně?“ zeptal jsem se.
„Tak to budeme v háji.“

Šeptal, aby ho ostatní neslyšeli. Přes veškerou bujnou nenucenost nedokázal skrýt, že jsme se ocitli v úzkých.

Před deseti dny jsme se ze západního pobřeží Franské říše vydali proti proudu řeky, které místní říkají Loira. Propluli jsme kolem Nantes, jehož obyvatelé se už dávno ukryli za neproniknutelnými tlustými zdmi, a dorazili do města Angers. To bylo před rokem vyrabováno tak dokonale, že nestálo za to se jím vůbec zabývat. Pronikli jsme dál do vnitrozemí, kde řeky byly už obtížně splavné a kde bychom mohli nalézt nový cíl, jak se Hastein domníval.

Byl jsem teď plnohodnotný člen vikinské vlčí smečky a ze všech sil jsem se snažil osvědčit. Po celý rok jsem se se svými druhy plavil na lodi, cestoval na koni a raboval. Zpíjel jsem se do němoty při večerním ohni a další den v kocovině cvičil boj ve štítové hradbě. Vychloubal jsem se a křičel a hájil svou čest a před výzvou jsem nikdy neuhnul.

Totéž platilo i pro Hasteina. Proto jsme si nedělali žádné starosti, že opouštíme lodě a vydáváme se do vnitrozemí s vojskem čítajícím přibližně čtyři stovky mladých mužů. Touha po dobrodružství nás opájela tak, že jsme nedbali na nebezpečí, jež přináší boj za podmínek určených nepřítelem. Teď jsme toho litovali.

Franské vojsko vedené hrabětem Robertem z Anjou nás odřízlo od pobřeží. Během pouhých čtyř dnů nás hrabě a jeho muži rozptýlili do několika menších skupin, porazili nebo zajali muže, kteří zůstali pozadu, a hnali nás dál a dál na sever. Teď nás obklíčili poblíž místa, které se jmenovalo Brissarthe – byl to shluk baráček s doškovými střechami soustředěný kolem kostela, kde jsme se zabarikádovali i se svými koňmi. V porovnání se skromnou rozlohou vesnice byla budova kostela nezvykle velká – patnáct kroků po jedné straně a víc než třicet po druhé. Zdi byly vybudované z mohutných šedých kamenů, ale krov střechy pokrývaly šindele.

„Zastřelte každého, koho uvidíte s pochodní!“ zakřičel Hastein nahoru na hrstku lukostřelců, kteří po žebříku vyšplhali na plošinu pod dvěma vysokými okenními oblouky ve štítu. Lukostřelci rozbili sekerami malé, kosočtvercové skleněné okenní tabulky a sledovali okolí skrz olověné rámy. Ostatní se nachystali ke střelbě u škvír ve střeše nad kostelní lodí. Frankové shromáždění venku na návsi před kostelem však nevypadali, že by se chystali zaútočit.

„Ti zbabělci se neodvažují zkusit, co umí naše zbraně,“ volal Hastein.

„Nebo jen mají jiný plán,“ podotkl jsem. „Pokud budou chtít kostel zapálit, mohou vystřelit zápalné šípy.“

Hastein mě umlčel zlostným pohledem. Oba jsme věděli, že mám pravdu, ale bylo důležité udržovat bojovou náladu.

Celé odpoledne jsme strávili čekáním. Současně s podvečerním soumrakem, který se začal snášet na pole a lesy, klesala i odvaha mužů v kostele. Hastein se otázal lukostřelců u štítových oken, co vidí.

„Bojovníci hraběte Roberta se hádají s místními,“ odpověděl jeden z pozorovatelů. „Nějaký kněz se hodně hlasitě dohaduje s hraběcím velitelem.“

„Vesničané nechtějí, aby jim kostel spálili. Jejich lakota nám nahrává.“ Hastein se rozhlédl kolem. „Zajímalo by mě ostatně, jestli odtud nevede nějaká podzemní chodba.“

Na jaře se několik jednotek pokoušelo vyrabovat jeden klášter na pobřeží. Ukázalo se, že mnichové odtud uprchli tajným tunelem, a tenhle příběh se u večerních ohňů vyprávěl mnohokrát. I když se dalo pochybovat, že by obyčejný venkovský kostel byl vybaven podobným způsobem, naši sklíčení muži se té myšlenky chytli.

„Pátrejte po volných kamenech v podlaze,“ volal Hastein. „Po skrytých otvorech ve stěnách. Zkuste odsunout oltář.“

Nastala noc a my jsme ve svitu pochodní dopadajícího do kostela zvenčí hledali dál. Po pár hodinách to mnozí vzdali, ale někteří v hledání vytrvale pokračovali. Čas od času se ozývaly hádky a nadávky, když hledači vrazili do spáčů. Krátce před rozedněním se z kněžiště ozval hlasitý jásot. Při poklepání na velkou dlaždici za kamenným oltářem se ozval dutý zvuk.

Pustili jsme se do škrabání a hrabání podél okrajů dlaždice meči a sekerami. Horlivost a naděje nabíraly na síle. Spící bojovníci se probudili a přišli nám pomoci. Nakonec se někomu podařilo strčit do škvíry špičku kopí. S velkou námahou jsme dlaždici zvedli.

Z prohlubně sahající zhruba po kolena na nás ze základů kostela zasvítíl pohár a čtyři svícny z masivního stříbra. Skříňka s rudou skleněnou perlou zasazenou do víka ukrývala hrst prstenů a mincí. Na nich ležel stříbrný kříž zdobený drahými kameny. To bylo poprvé a naposledy, kdy jsem zažil, že Seveřané při pohledu na takový poklad vydechli zklamáním.

„Tak proto hrabě zatím nenechal kostel zapálit,“ poznamenal jsem. „Vesničané se bojí, že by jim žár jejich stříbro roztavil.“

„Takže našemu nově získanému bohatství můžeme poděkovat za to, že jsme ještě naživu.“

Hastein zdvihl kříž, až na něj zasvítily první sluneční paprsky, jež sem šikmo dopadaly okny za oltářem. Odlesky se zatřpytily na kamenných stěnách. „Copak by nás Tór nechal najít takové jmění, jestliže by naším osudem měla být smrt pod franskými meči?“

Mnozí se usmívali plni důvěry a naděje, protože takhle ošklivě by si s námi vládce hromu, jednající vždy na rovinu, nikdy nezahrával. Ostatní byli toho názoru, že jestliže nás do téhle vesnice zavedl Ódin nebo zlomyslný Loki, pak si nikdo nemůže být jistý ničím. Nebylo by to poprvé, kdy odvážní mužové získali majetek a krátce nato zemřeli v boji, takže mohli rozmnožit řady einherjů – mrtvých bojovníků, kteří se shromažďují ve Valhale, aby bránili svět bohů Ásgard proti jejich odvěkým nepřátelům jotunům.

„Jste houf užvaněných bab,“ posmíval se Hastein váhavým a nerozhodným. „Ódin má na práci důležitější věci než se míchat do lidských záležitostí a Loki je zbabělec, který se drží stranou, když se táhne do boje. Do Brissarthe nás zavedl bůh hromu. V noci jsem slyšel bušit jeho kladivo – Mjöltnir.“

Teď se přidali i další s tím, že také slyšeli vzdálené hřmění, i když noc byla jasná a tichá.

„Jsem vašim velitelem a Tórovým stoupencem jsem byl odjakživa,“ zasáhl Hastein, jako by se tím všechno vyřešilo. „Však se podívejte na kladivo, které nosím na krku.“

Na malý stříbrný talisman, který vytáhl ze záňadří a nechal pohupovat na kožené šňůrce, pohlédl leckdo, ale ozvaly se i protesty. Nespokojenci prohlásili, že vůbec není jasné, jestli je Hastein velitelem výpravy, protože není ani velmož, ani jarl. Spoléhali na to, že se v místní krajině vyzná, a teď jsou v pasti.

„Nikdo z vás by výpravu lépe vést nedokázal,“ bránil se Hastein.

Pod střešními trámy kostela zazněly rozzlobené hlasy. Vzduchem prolétala vzájemná obvinění. Ti nejhorkokrevnější už sahalo po zbrani. Všiml jsem si, že Hastein začíná trochu chraptět a že jeho patka je zbrocená potem, když vtom se náhle ozval křik od dvou vysokých oken nad vraty, kde stále drželi hlídku lukostřelci.

„Frankové se hýbají.“

„Co dělají?“ pospíšíl si Hastein s otázkou.

„Hlubí příkopy!“

Vylezli jsme po žebříku k nim nahoru. Venku se Frankové na návsí před kostelem opravdu pustili do kopání hlubokého příkopu a z vykopané hlíny vrstvili obléhací násep, do nějž zaráželi špičaté kůly.

Hastein pohlédl dolů na koně, kteří stáli v kostele těsně jeden vedle druhého jako ve stáji, a dostal nápad.

Náves spalovalo dopolední horko. Frankové při práci se sekerami a motykami odložili svrchnice a kroužkovou zbroj. Když uslyšeli, jak z vnitřní strany kostelních vrat sundáváme závoru, narovnali se a oťřeli si pot z čela. Nepočítali, že bychom se vzdali tak rychle. S úsměvem na sebe pohlédli a vítězoslavně pokývali hlavami.

Kostelní vrata se rozlétla. Naši koně vyrázili do slunečního světla. Ubohá zvířata byla vyděšená, protože jsme je vyhnali ven kopími a holemi, a šlapala po každém, kdo jim dostatečně rychle neuhnul z cesty. Ty, kdo přežili, jsme zahnali na útěk ranami do zad a kopanci, ale uniknout jsme nedokázali. Koně zmizeli mezi domy a franští pěšáci, kteří se rozložili kolem vesnice, sem rychle

přispěchali a vytvořili štítovou hradbu. Následoval je tlustý muž na bílém hřebci. Horečně se snažil navléknout do pancíře. U sedla se mu pohupovala naleštěná přílba.

„A tady máme hraběte Roberta z Anjou,“ zvolal Hastein ve sele do bojové vřavy. „Dřív či později si dá výstroj do pořádku, takže se raději připravíme na obranu.“

Shlukli jsme se do štítové hradby, ramena těsně u sebe. Vzájemně se překrývající kruhové štíty byly jedinou ochranou proti nenávisti Franků. Jejich zbraně tvrdě dopadaly na štíty z malovaného lipového dřeva, velké asi jako poklop studny a tlusté ani ne jeden palec, s koženým lemem, který v zápalu boje rychle bral za své.

Vytáhl jsem svůj sax – nůž dlouhý jako předloktí dospělého muže. Jmenoval se Krvežíznic, protože dobrá zbraň musí mít jméno a její síla roste pokaždé, když okusí krev nepřítele. V tlačenici uvnitř štítové hradby se se saxem zachází snadněji než s mečem nebo sekerou. Bodal jsem jím pod franskými štíty, abych zasáhl co nejdříve nepřátele do podbřišku nebo nohou, a způsobil jim tak co nejdříve škod. S Krvežíznicem v ruce jsem během svého dlouhého života vybojoval spoustu bojů a už tenkrát onoho rána v Brissarthe, když jsem byl mladý zelenáč a chyběly mi zkušenosti, jsem ovládal správnou techniku díky mnoha bojovým cvičením, jimiž jsme po celou zimu trávili volné dny. Přesto jsem měl strach. Když člověk nemá možnost ze štítové hradby prchnout, dokonce i ty nejodvážnější a nejzkušenější válečníky často zachvátí děs, takže začnou zvracet nebo si nadělají do kalhot.

Jakmile Frankové vyrazili, stáhli jsme se zpátky. V odulé tváři hraběte Roberta se objevil triumfální úsměv. Udílel zvučně rozkazy z koňského hřbetu všem kolem sebe a už se nestaral o to, aby si srovnal kroužkovou zbroj nebo nasadil přílbu. S obnaženou hlavou hnal své bojovníky pomocí rozkazů a hrozeb vpřed. Frankové nebyli zdaleka tak zdatní válečníci jako my, ale bylo jich čtyřikrát tolik a rozhodně neměli chuť nechat nás uniknout.

Krok za krokem nás tlačili zpátky a naše štítová hradba už nebyla rovná, nýbrž postupně nabývala tvaru půlkruhu, protože jsme museli bránit obě křídla. Muži bojovali, křičeli a umírali na tomto omezeném místě a po zuby ozbrojených Franků v drátěné zbroji stále neubývalo.

Uprostřed zmatku se Hastein obrátil a dal signál lukostřelcům nad kostelními vraty. Do horní části nechráněného těla hraběte Roberta se zaryly dva šípy. Překvapeně pohlédl na opeřené konce dřívků šípů, jež mu trčely z hrudi a nadloktí. Při další spršce mu šíp proletěl pravým okem. Zakymácel se v sedle, zaklonil hlavu a sesunul se z koně k zemi.

„Le comte est mort!“

Ozval se výkřik, který se nesl dál od úst k ústům po celém prostoru před kostelem. Z franského útoku se vytratila síla a odhodlání. Toho jsme využili, abychom se stáhli zpátky do kostela a zavřeli za sebou vrata.

„Uvidíme, co dokáže franský vůl bez hlavy,“ zvolal Hastein a plnými doušky si vychutnával jásoť svých mužů.

Před výpadem nám vysvětlil, že velkou slabostí Franků je jejich oddanost autoritám. Když si hrabě Robert, kterému se rovněž říkalo Robert Silný, vzal něco do hlavy, nepřestal, dokud svou vůli neprosadil. Byl to surovec, tyran a mistr v zastrahování vlastních lidí, kteří se neodvážili jeho rozkazy nesplnit. Byl však i velmi schopným vojevůdcem a stratégem. Jenže právě proto nebyli jeho vojáci zvyklí samostatně projevit vlastní iniciativu.

Spousta mužů Hasteinově vyprávění o Francích naslouchala s nedůvěrou, protože mezi Seveřany se jen opravdu nemnozí nechali vést někým jiným než vůlí bohů a vlastním zdravým rozumem. Po spoustě dohadování však muži přece jen s Hasteinovou lstí souhlasili. Všichni moc dobře věděli, že Hastein se už od dětství účastnil rabování v zemi Franků s Železným Bjørnem – nejstarším z pěti synů proslulého Ragnara Lodbroka – a když mu teď bylo už skoro sedmnáct, většina se domnívala, že se na

něj mohou spolehnout, i když to byl pořád jen mladík bez jizev nebo vrásek.

Ukázalo se, že měl pravdu. Při západu slunce jsme mohli vyjít na náves, aniž bychom potkali živou duši. Napůl vyhloubené příkopy a rozestavěné valy zůstaly opuštěné. I když měli Frankové drtivou přesilu, vytratili se jako pára nad hrncem.

2

Může to vypadat divně, že jsem se před rokem snažil zastavit plenění Severanů v Anglii, a teď se bez váhání účastním rabování v zemi Franků, zejména když jsem se rychle naučil jejich jazyk. Ale byl jsem mladý a nechal jsem se snadno ovlivnit. Radost z pocitu, že mě někdo uznává, mě přiměla přivírat oči před smrtí a bídou, jež jsme šířili. Dnes jsem starý muž a hořká zkušenost mě naučila vyhýbat se každému zbytečnému riziku, ale tenkrát jsme si oba s Hasteinem připadali nezranitelní. Přestože jsme se po hlavě vrhali do jednoho nebezpečného dobrodružství za druhým, z každého jsme vyvázli. Vrcholem pro nás byla prozatím epizoda u kostela v Brissarthe. Proto jsme hýřili dobrou náladou, když jsme se blížili k ostrovu Hasteinova pěstouna Železného Bjørna nedaleko od pobřeží naproti ústí řeky Loiry.

Místní obyvatelé říkali ostrovu Noirmoutier. Byl dlouhý dobrých šestnáct mil a v nejširším místě měl necelých deset mil. Na západním břehu bičovaném větry od moře ležely rozvaliny kláštera, jenž kdysi býval dobrým a stálým zdrojem příjmů divokých mužů na loupežných výpravách, ale mnichové zmizeli dávno před tím, než si Železný Bjørn Noirmoutier zabral pro sebe a překřtil ho na Thorsø – Tórův ostrov. Dorazili jsme na místo pozdě kvečeru čtvrtého dne, právě když se u jižního konce ostrova ve vlhkých písčitých mělčinách vytvořila pevninská šíje a poletující rackové nám svým křikem dávali najevo, že nás tu nevidí rádi. Když jsme se přiblížili k úzké, kamenité pláži ostrova, čekala na

nás poblíž skalisek velká jednotka ozbrojených mužů. Co do počtu byly naše dvě skupiny zhruba rovnocenné, jenže oni byli odpočinutí, zatímco my jsme byli unavení po dlouhém pochodu.

„Nestává se každý den, že by člověk uviděl vikings, co chodí pěšky,“ zašklebil se jejich vůdce, ramenať válečník se světlými vlasy a úsměvem plným očekávání.

„A už vůbec se každý den nestává, že by se někdo vracel s tak bohatou kořistí, jakou máme my,“ odvětil Hastein.

„Mohli bychom vám od toho nákladu pomoci.“

„V zájmu vašeho zdraví bude lepší, když na to zapomenete. Jsem Hastein, chráněnc Zělezného Bjørna, a ten už se určitě diví, kde vězím.“

Muži patřili k jedné z mnoha posádek, které za časného jara přistávaly na pláži u pevnosti. Chtěli se dovědět, kde bude drancování na pevnině nejlepší, ale stejně jako všichni ostatní se dočkali zklamání. Velmoži na Tórově ostrově si už dávno údolí Loiry rozdělili na teritoria a se zlou se potázal každý, kdo dohodu porušil. Muži se vážně radili mezi sebou a neochotně se shodli na tom, že právě teď bude nejlepší nechat nás na pokoji. Pokračovali jsme směrem na sever rovinatou krajinou ostrova přes louky poseté mimózami a tetelící se odpoledním horkem.

Hastein nechal naše druhy vpředu. Čekal jsem, co od něj uslyším, protože jeho zamyšlený výraz ve tváři jsem dobře znal.

„Na Tórův ostrov přitáhla opravdu velká spousta dobrodruhů a zelenáčů,“ začal. „Třeba tihle Švédové.“

„Oni jsou ze Švédska?“

„Samozřejmě,“ zašklebil se. „Copak jsi neslyšel to jejich huhňavé koktání a šišlání?“

Vyrostl jsem v Anglii, ale matka byla Dánka. I když mě jazyk Seveřanů naučila, pořád jsem měl potíže rozeznávat jednotlivé dialekty.

„Každopádně nevypadají na to, že by se chystali na podzim odplout domů,“ pokračoval Hastein.

„Těžko tomu může být jinak. Hodně chlapů díky proslulosti Železného Bjørna nabylo dojmu, že dokážou získat majetek a bohatství jen tím, že se budou držet v jeho blízkosti.“

„Doufejme, že snad zmoudří. Nikdy předtím jsem chudší rok nezažil. Před deseti lety bychom se nad pokladem, který s sebou máme dneska, jen ošklíbali.“

„Myslím, že to nebyla špatná výprava.“ Pohlédl jsem na kořist, kterou neslo několik mužů společně v koženém vaku. „A ty jsi nás vedl jako opravdový jarl.“

„Měli jsme štěstí. Kdyby měl hrabě Robert na sobě přilbu a pancíř, všichni bychom teď leželi pobití v prachu. Mám se pořád co učit, než budu schopen vést muže do boje.“

„Zřejmě nikdo tě toho nedokáže naučit víc než Železný Bjørn, ne?“

Hastein pokrčil rameny a ve tváři se mu objevil mrzutý výraz.

„Můj pěstoun by pořád víc a víc nejradši jen seděl na svém tlustém zadku a hromadil stříbro.“

„Však už taky není nejmladší. Určitě je unavený.“

„Já jsem unavený. Unavuje mě tenhle pitomý ostrov i jeho škaredí obyvatelé.“

Hastein i já jsme vyrostli ve společnosti šelem – já v saském lese s opravdovou vlčí smečkou, on na Tórově ostrově s mořskými vlky vyzbrojenými přilbou a pancířem. Často mi o svém dětství na rovinatém ostrůvku vyprávěl: o dlouhém létě, kdy plavával poblíž pláže a rybařil v mělkých zálivech, o lovu kachen v mělčinovém moři a honu na králíky na skaliscích, o svém prvním rabování ve městě Nantes, které bylo tenkrát špatně chráněno, o drancování na lodích, jež se marně snažily nenápadně proplout výše proti proudu řeky, a o přepadávání kupců, kteří byli právě tak bohatí jako bezbranní. Natahoval jsem uši a v duši mi hlodala závist, protože jsem byl mladý a hloupý a toužil jsem vydobýt si čest a stříbro. Když bylo Hasteinovi čtrnáct, z bezstarostného života ho vytrhla výzva nevlastních bratrů Železného Bjørna, aby

pomstili smrt Ragnara Lodbroka. Po dva roky raboval a drancoval v Anglii, a teď už se na malém ostrůvku nedokázal cítit dobře a spokojeně.

„Viděl jsi ty místní holky?“

Ukázal na skupinku mladých žen. Vkleče na všech čtyřech se brodily bahnem mělčinového moře a pátraly po mušlích. Na nízko položených mokřadech a slaniscích uprostřed Tórova ostrova získávali místní z mělkých lagun mořskou sůl. Na severním výběžku bylo několik rybářských vesnic, kde se daly koupit všechny druhy ryb a korýšů. Ostrované žili se Seveřany v míru, ale po staletí tu nikdo kromě nich nebyl a děti plodili jen sami mezi sebou, takže jejich ženy teď měly placaté nosy a nohy jako krabi.

„Tyhle žáby mi stačily, dokud jsem byl mladší. Ale teď, po zkušenostech z Anglie a Irska, už jsem si zvykl na lepší. Tady už není žádná, kterou bych měl chuť obskočit.“

Kdyby Hastein chtěl, snadno mohl najít hezcí děvčata na pevnině. Oběma nám bylo jasné, co je skutečnou příčinou jeho neklidu, ale pečlivě jsme se vyhýbali tomu, abychom to vyslovili nahlas. Přiblížili jsme se k bytelné bráně pevnosti uprostřed palisády z omšelých dřevěných trámů. Hastein přikázal mužům na hradbách, aby nám otevřeli.

„Kde je můj pěstoun?“ otázal se.

„Železný Bjørn sedí u ohně před svým sídlem,“ zněla odpověď. „Buď opatrný, protože pije už od samého poledne.“

Na Hasteinově tváři vytanul úsměv. Uhodl jsem, na co myslí.

„Nechceš s ním, doufám, diskutovat zrovna teď?“ otázal jsem se. „Víš přece, jaké je s ním těžké pořízení, když je opilý.“

„Nevrlost a podrážděnost Železného Bjørna má i své kladné stránky. A v každém případě musí dostat zprávu o naší výpravě.“

Každý, kdo měl základnu na Tórově ostrově a vyjel rabovat do říše Franků, musel Železnému Bjørnovi odevzdat část kořisti. To platilo i v případě jeho chráněnce.

„Dělej, jak myslíš,“ vzdal jsem to. „Já si jdu promluvit s bratrem Jarvisem.“

„Pozdravuj ode mě toho starého křesťanského psa.“

Opustil jsem ostatní a pokračoval dál po haťovém chodníku mezi náspem a posledními roztroušenými domky. Vdechoval jsem přitom dobře známý vzduch, který byl směsicí dehtu, slané vody, ryb a kouře. Na nevelkých pozemcích venku před chatrčemi s doškovými střechami pracovali u stolů a na lavicích řemeslníci a v září posledních slunečních paprsků vyráběli všechno od bot, varkočů, suknic a šperků až po meče, sekery a štíty. Žen tu bylo málo a děti žádné, protože Tórův ostrov byl spíš vojenskou základnou než opravdovou vesnicí. Teprve poté, co Železný Bjørn před deseti lety pevnost zabral, byly uvnitř palisádové ohrady vystavěny stálé domy pro přezimování. Zamířil jsem k jedinému domu s křížem ve štítu, sehnul jsem hlavu a nízkými dveřmi jsem sešel dolů po třech schodech. Malá místnost byla vyhrabaná v zemi a podél stěn vyztužená trámy.

„Obrátil jsi někoho na víru, zatímco jsem byl pryč?“ otázal jsem se hrbaté postavy klečící před bednou z chatrného dřeva, která sloužila jako oltář. Na víku bedny svítila jediná svíčka v cínovém svícnu.

„Jako vždy s důvěrou spoléhám na zítřek.“

Bratr Jarvis vstal, uchopil mě v podpaží a vlídně na mě pohlédl. Vrásky se mu od koutků očí rozbíhaly přes obě tváře.

„Jak se dařilo na pevnině?“ otázal se. „Měl jsem trochu obavy.“

Za jeho obvyklou mírností jsem cítil, že nesouhlasí s věcmi, kterých jsem se, jak věděl, účastnil.

„Hrabě Robert nás vyčenicíhal a pronásledoval se svým vojskem,“ vykládal jsem. „Museli jsme najít útočiště v jednom kosle. Byl o něco větší než ten tvůj.“

Jeho malý vykopaný dům měl v nejdleším místě sotva čtyři kroky.

„A hrabě vás nechal uniknout?“

„Nikoliv dobrovolně. Museli jsme se probojovat na svobodu, a to se mohlo snadno zvrtnout. Tenhle výlet zaplatilo životem hodně mužů.“

Bratr Jarvis přikývl, ale nijak zvlášť se mrtvými pohany nezájmal. Zajímalo ho něco jiného.

„Přimělo tě to, abys zvažil své obrácení?“

Stále doufal, že se vrátím zpátky k Bílému Kristu, jako tomu bylo před sedmi lety. Jarvis byl tenkrát mým zpovědníkem, ale mé tehdejší obrácení v klášteře sv. Kutberta u Crecy bylo spíš otázkou nutnosti než náboženského přesvědčení.

„To ne,“ odpověděl jsem. „Roberta Silného zasáhl šíp do oka, a když jeho muži uviděli, že je mrtvý, rozprchli se. Pod podlahou kostela jsme našli poklad a zpátky jsme se vrátili bez obtíží.“

Bratru Jarvisovi se úsměv z tváře vytratil. Prohrábl si husté, bílé vlasy. Bylo mu padesát a byl to nejstarší člověk, jakého jsem znal – byl dokonce starší než sám Železný Bjørn –, ale nikdy nevypadal tak staře jako právě teď.

„Hrabě Robert z Anjou je mrtev?“ otázal se.

„No a co? Snad ten šílený válečník nebyl jedním z tvých přátel?“

„Ne, ale v těchhle končinách nejhorlivěji bojoval za víru.“

Člověku by mohlo být divné, že bratr Jarvis se v ležení plném pohanů mohl pokojně pohybovat. Jenže on byl ranhojičem, každého ošetřil tak, jak bylo potřeba, a nepožadoval za to žádnou jinou odměnu, než že bude mít možnost trochu promlouvat o Bílém Kristu, což většina posádky dokázala vydržet. Kromě toho se uměl zdatně ohánět mečem. Ale hlavně byl zpovědníkem druhého jediného pravověrného křesťana na Tórově ostrově, který právě teď klepal na dveře kostela a zároveň jeho obydlí.

„Bratře Jarvisi? Neruším?“

„Ty nerušíš nikdy, milé dítě. Pojď dál.“

Kdysi bývala Bella nejhezčí děvče v malé saské vesničce, kde jsem vyrůstal. Teď byla nejhezčí mladou ženou na Tórově ostrově.

Obličej tvořil pravidelný ovál kolem malého, pihovatého nosíku, plných rtů a velkých modrých očí. Na rovných zádech se jí leskly tmavé husté vlasy. Bella byla sotva o dva roky starší než já, ale díky sebejistému až povýšenému chování, jež z ní vyzářovalo, působila mnohem dospěleji. Byl jsem do ní beznadějně zamilovaný od chvíle, kdy jsem ji uviděl poprvé, jak kráčí vesnicí se dvěma džbery vody, až do oné noci o půl roku později, kdy mi její otec svěřil, že je i *mým* otcem.

Bella nevěděla, že jsme nevlastní sourozenci. V podstatě mě vlastně moc neznala. Nikdy jsme spolu nemluvili, a to ani v Anglii, ani na Tórově ostrově. Byla manželkou jarla, zatímco já bezejmenným členem násilnické bandy drsných mořských vlků. Byl bych nejraději, kdyby to tak zůstalo i nadále.

„Promiň, Jarvisi,“ pronesla Bella a věnovala mi chladný pohled. „Nevěděla jsem, že máš hosty.“

Uprostřed houfu bojovníků hovořících jednotným severským jazykem si Bella stále zachovávala svou saskou mateřštinu. Také Jarvis přešel do saštiny.

„Rolf přináší novinky z pevniny, ale nejsem si jistý, jestli si dokážu vyslechnout i další zprávy.“

„Žádné další zprávy už nemám,“ prohlásil jsem, „a nebudu vás obtěžovat, když se žena jarla Sigurda chce vyzpovídat.“

Belliným mužem byl vznešený Sigurd Hadí oko. Co do počtu lodí, jež vlastnil, a množství bojovníků, kteří tvořili jejich posádky, byl druhým nejmocnějším mužem na Tórově ostrově, a já jsem svou poznámku mínil jako výraz úcty a respektu. Bella ji pochopila zcela opačně.

„Z čeho bych se měla zpovídat?“ otázala se příkře. „Co si o mě myslíš, ty mamrde? Že jsem nějaká čubka, co před každým roztáhne stehna?“

Bella měla vzhled anděla a slovní zásobu pouliční běhny. A leckdo by dodal, že navíc ještě srdce lvice.

„Nechtěl jsem tě urazit,“ začal jsem.

„Bratr Jarvis mě učí latinsky,“ přerušila mě a počastovala pohledem, jako bych byl toulavý pes s prašivou kůží. „Nejde o žádnou modlitbu. A o žádnou zpověď. Ale vím moc dobře, co se povídá: že se kaju, protože šoustám s mladším bratrem svého muže, s Halfdanem Bílým šatem. Je to pravda?“

Na takovou otázku existovala pouze špatná odpověď, ale pokusil jsem se vyjádřit co možná neutrálně.

„Je pravda, že někteří to tak říkají. Já jsem ale naštěstí dost chytrý na to, abych o Halfdanovi Bílém šatu roztrušoval nějaké řeči.“

„Ale dost hloupý na to, abys je roztrušoval o mně?“

Vyvolat vztek dokážou i neurčité formulace. Odkáshal jsem si a nervózně jsem zakoktal něco v tom smyslu, že tomu tak není.

„Mluvíš výborně sasky. Kde ses to naučil?“

Byl bych si ukousl jazyk. Vzhlédl jsem a střetl jsem se s jejím klidným pohledem. Velké, nebesky modré oči čekaly na odpověď.

„Naučil jsem se sasky v Anglii, paní.“ Byla to jen poloviční lež. „Tyhle dva jazyky se příliš neliší, protože Sasové pocházejí z Anglů a Jutů, kteří do Anglie přišli před stovkami let. V podstatě jde o to, aby si člověk zvykl vyslovovat slova jinak.“

Takhle mi to svého času vysvětlovala maminka, nicméně teď nebyl sebemenší důvod, abych to po ní opakoval. Jenže tok slov způsobil, že Bella o mě ztratila zájem a pokynula mi, že mohu odejít. Pospíšil jsem si ven nízkými dveřmi. Když jsem byl venku na vlahém večerním vzduchu, měl jsem stále pocit, že cítím v zádech její ostrý pohled.

Slunce zapadalo a před kostelíkem bratra Jarvise na mě čekaly dvě ramenaté postavy.

3

První z nich byl Sigurd Hadí oko, rovný a silný jako stěžeň a vybraně oděný ve žlutých a modrých barvách, což dalo vyniknout jeho zeleným očím. Zornička se mu v levém oku roztekla a zanechala za sebou černou stopu, která na pozadí duhovky vypadala jako had. Své přízvisko získal právě kvůli tomuto znamení. Dlouhý pletenec černých vlasů spínala zlatá spona a na každém předloktí se mu blyštělo osm stříbrných náramků.

Druhou postavou byla štítonoška Ylva. Na dlouhých rukávech své kožené haleny neměla ani náramky, ani žádné jiné šperky, protože o všechny přišla v Anglii. Postříbřená byla pouze rukojeť dýky, zatímco odřená dřevěná rukojeť meče končila hrotem ze šedé oceli, jenž byl sám o sobě nadmíru nebezpečnou zbraní. Věděl jsem, že čepel je pevnější než mnohé franské meče. Nejednou mi zachránila život.

„Tak ses nám vrátil z pevniny,“ prohodila Ylva a v úsměvu odhalila nepravidelný chrup. Mezi Severňany byla po Hasteinovi mým nejlepším přítelem.

„S bohatou kořistí,“ dodal jsem, „a se zprávou o tom, jak mi Hastein pomohl porazit hraběte Roberta z Anjou.“

Vyprávěl jsem o střetnutí u kostela v Brissarthe. Notně jsem zveličoval důležitou roli, jíž jsem já sám přispěl ke šťastnému konci, protože ten, kdo svůj význam podceňuje, si nikdy žádnou pověst nezíská – a slavná pověst je jediná forma nesmrtelnosti, která existuje.

„Takže Frankové přestali bojovat, když hraběte zasáhl váš lukostřelec?“ otázal se se zdvořilým zájmem Sigurd Hadí oko. „I když jich bylo mnohem víc než vás?“

„Nebyli už schopni pokračovat v boji,“ odpověděl jsem.

„Proč ne?“

„Protože už neměli žádného velitele.“

„Proč ho neměli?“

„Protože ho ten lukostřelec zastřelil.“

V případě jarla Sigurda bylo nutné obrnit se trpělivostí. Když mu bylo sedm, utrpěl ránu do hlavy. Zůstala mu po ní jizva na čele, jež byla jediným prvkem narušujícím symetrii černovousého obličejce, nicméně rovněž způsobila, že chápal podstatně pomaleji než většina lidí.

„Jak mohli lukostřelci vědět, kdo je Robert Silný?“ otázal se.

„Ukázal jsem jim ho,“ odpověděl jsem, „než jsem se odvážně vrhl do boje.“

„Ty už ses s ním předtím setkal?“

„Ne, ale Hastein ano.“

„A neukázal jim hraběte spíš *Hastein*?“

Chtě nechtě jsem musel přiznat, že Hastein byl možná prospěšnější, než jak jsem se vyjádřil prve.

„Nebyl to ve skutečnosti jeho plán?“

Mlčel jsem. Váhal jsem s odpovědí, protože takhle bystrý Sigurd Hadí oko nebýval.

„Jdeme právě od ohně před domem Železného Bjørna,“ vysvětlovala Ylva. „Hastein tam vykládá stejný příběh a hlavní roli v něm hraje on.“

Bylo mým údělem, že vyprávění jiných mé příběhy vždycky zastínila. Mé činy se s kdovíjakou odezvou nesetkaly nikdy. Má pověst bude mít nepatrný význam a mým osudem se stane zapomnění.

„Nevěš hlavu,“ utěšovala mě Ylva. „Hastein o tobě mluvil. Když zamíříš k ohni, pořád ještě můžeš stihnout závěr.“

„Jen jdi s ním,“ vyzval ji Sigurd Hadí oko.

„Ale já jsem přísahala, že nasadím vlastní život, abych střežila život tvé ženy, jarle Sigurde.“

„Však si zasloužíš, abys měla na chvíli volno.“ Sigurda Hadího oka kromě nepřilíh rychlého myšlení charakterizoval i velmi vyvinutý smysl pro spravedlnost. „Já si Bellu ohlídám, než se s mnichem vypovídá.“

Jarvis nebyl ani mnich, ani kněz, nýbrž fráter. Sigurd Hadí oko v tom v podstatě žádný rozdíl neviděl, ačkoliv sám byl pokřtěný a zasvěcený do křesťanské víry. Obrácení na víru mu zajistilo Bellinu ruku, ale o věrouku se nijak zvlášť nezajímal. O svátcích s námi dokonce obětoval. Bratr Jarvis to určitě věděl, ale nikdy mu to nevytknul. S Ylvou jsme ho zanechali u kostelíku a za chladného jarního večera jsme kráčeli směrem k ohni, jehož plameny jasně probleskovaly mezi doškovými střechami domků.

„Bella mě obvinila, že roznáším řeči o ní a o Halfdanovi Bílém šatu,“ prohodil jsem.

„A je to pravda?“

„O tom, co jsme my dva slyšeli v Jorviku, jsem nikdy nikomu nevykládal. Ty určitě taky ne?“

Před rokem Ylva vyslechla hádku mezi Bellou a Lodbrokovými syny, z níž jasně vyplynulo, že jarlova žena měla před svatbou románek s mladším bratrem svého muže. Mlčky jsme se dohodli, že budeme držet jazyk za zuby.

„Když už se mě na to ptáš, tak ty fámy šíří spíš sám Halfdan,“ usmála se Ylva hořce.

Nejmladší Lodbrokův syn, řečený Bílý šat, protože vždycky nosil čisté oblečení, byl prchlivý, ctižádostivý a zdatný válečník. Nikdo nestál o to, aby se s ním dostal do křížku.

„Proč by měl Halfdan Bílý šat roznášet řeči, které mohou škodit věhlasu jeho bratra?“ otázal jsem se.

„Věhlasu Sigurda Hadího oka nedokáže uškodit nic,“ usmála se Ylva, aniž by mi na otázku odpověděla. „Je odvážný a štědrý

a to jsou vlastnosti, které ocení každý. Co je ti ostatně po tom, co Bella provádí?“

Pronesla to spikleneckým tónem. Ylva byla jediný člověk, který o mém příbuzenství se ženou Sigurda Hadího oka věděl. Ani o tomhle však nikomu nevykládala. Dál jsme procházeli mezi domy Tórova ostrova mlčky, protože už nebylo moc o čem hovořit. Nakonec přece jen Ylva promluvila.

„Všichni považují Halfdana za netvora. Ve skutečnosti je to chudák.“

Chudák, pomyslel jsem si, který se baví tím, že vymýšlí nové bolestivé způsoby zabíjení a s navykou rutinou mučí k smrti zajaté Franky, pokud jsou příliš chudí na to, aby za ně získal nějaké výkupné. Chudák, jenž stahuje oběti z kůže a pak je zaživa upaluje, takže při jejich křiku tuhne krev v žilách všem, kdo jsou na doslech. Nedokázal jsem sám sebe přesvědčit, že mi má být Halfdana Bílého šatu líto.

Náhle večer prořízl řev, který nás přiměl zůstat stát. Oba jsme poznali hluboký hlas Železného Bjørna zaznívající od prostranství s ohněm.

„Zabiju tě, Hasteine. Tentokrát tě tvá drzost bude stát život!“

4

Oběhli jsme poslední nároží a ocitli se ve svitu ohně před Bjørnovým sídlem. Žár plamenů stoupal nad muži sedícími ve velkém kruhu na kládách. Obr s mohutným šedým plnovousem se pokoušel vstát, ale překáželo mu v tom velké břicho. Mimo jeho dosah poskakoval Hastein.

„Nelíbí se ti, když slyšíš pravdu, staré psisko?“ tázal se Hastein.

„Tobě se nebude líbit ještě víc, ty štěně, až tě popadnu a naseru ti do tý tvý nevymáchaný huby.“

Když byl Železný Bjørn opilý, hrozil takhle často, ale zatím nikdo neviděl, že by to kdy opravdu udělal. Ke hvězdám stoupal mužský smích.

„To je možné.“ Hastein uhnul před obrovskou prackou svého pěstouna. „Ty ale o Hispánii pořád jen mluvíš a mluvíš, a nikdy z toho nic nebude. Raději dřepíš na Tórově ostrově a hromadíš poklad – přesně jako Ivar Beznohý v Jorviku.“

Mnoho mužů v kruhu kolem ohně zabručelo a souhlasně přikývlo.

„Ty mě nebudeš srovnávat s Ivarem,“ zařval Železný Bjørn a vyskočil na nohy.

O Ivarovi Beznohém jsme neměli žádné zprávy už rok, co jsme ho zanechali v Anglii coby pána druhého největšího anglického města. Lidé, kteří z té končiny přišli do Francie, říkávali, že pořád vládne zemi se saským loutkovým králem na trůnu.

„Nesrovnávám vás ve všech ohledech,“ pronesl Hastein. „Ale oba se jako staří dědci zuby nehty držíte toho, co znáte.“

„Mám moc dobrých důvodů, proč do Hispánie nejezdit, a ty to moc dobře víš.“

Hastein rozpřáhl ruce.

„Tak nám je řekni.“

„Cestu tam i zpátky do zimy nestihneme,“ začal Železný Bjørn a založil si ruce křížem na břicho.

„Neříkal jsi snad, že v Jižním moři je v zimě jako u nás v létě?“

„To je pravda. Ale jsou tam hrozné bouře...“

„Tady se nikdo z nás nějaké malé přehánky nebojí.“

„... a Maurové bojují jako jotunové, i když jsou malí a nenápadní. Můj přítel Åsgeir, který na Tórově ostrově žil přede mnou, mi o své výpravě do Hispánie vyprávěl často. A to, o čem mluvil, to nebyly žádné maličkosti.“

Shromáždění velmožové dali hlasitě najevo, že by rádi slyšeli celý příběh.

„Tak dobrá. Ale jen proto, abyste ztratili odvahu.“

Železný Bjørn se znovu uvelebil na kládě a začal vyprávět: „Åsgeir vyplul z Tórova ostrova se dvěma tisíci bojovníky a pětadesáti loděmi do Zrádného zálivu. Jmenuje se tak proto, že člověk nikdy předem neví, jestli natrefí na bouři, nebo ne. Lodstvo pokračovalo podél větrného severního pobřeží Hispánie, kde křesťané vládou říši, která se jmenuje Asturie. V malých přístavních městech našel Åsgeir pěknou kořist – plno zboží a hedvábí a kromě toho mnoho pěkných drobností ze stříbra. A i když je král té země nakonec zahnal zpátky na lodě, a dokonce pár plavidel potopil zápalnými šípy, Åsgeir si nemyslel, že by s tou návštěvou neměl být spokojený.“

Kolem ohně se rozhostilo ticho. Jeden z posluchačů podal Železnému Bjørnovi svůj plný džbán, aby při vyprávění neztratil nit.

„Ale nádhery Asturie nebyly ničím ve srovnání s tím, co čekalo Åsgeira, jakmile obeplul nejzápadnější výspu Hispánie

a pokračoval směrem na jih, kde sídlili Maurové. Vítr a počasí měl na své straně a dvacátého dne v měsíci, kterému Frankové říkají srpen, připlul se čtyřiapadesáti plavidly k městu, jež se nazývá al-Lishbuna. Směrem do vnitrozemí bylo opevněno vysokými hradbami, ale od moře nebylo chráněno dostatečně, protože obyvatelé města nikdy dřív útok z tohoto směru nezažili. Když už byl Ásgeir hodně starý, říkával, že při téhle výpravě litoval jediné věci, a sice že město al-Lishbuna nevyplenil důkladněji, protože naprosto jasně cítil, že si odtud mohli odnést mnohem víc. Dál směrem na jih narazil na malé přístavní město na nejzazší pevninské šíji, jemuž Maurové říkali Qadis, a to vyplenil také. Odtud se pustil do vnitrozemí po široké řece a zřídil si základnu na ostrově uprostřed proudu. Tady zanechal dvě stovky mužů. Pak se plavil dál a narazil na největší město, jaké kdy v životě viděl – na město Ishbiliya. Tam drancoval a raboval bez překážek sedm dní a nocí, až se jeho lodě prohýbaly pod nákladem stříbra a pokladů. Ásgeir nevěděl, že se maurský vládce dověděl o jeho činech a zmobilizoval vojsko, které se sice pohybovalo po souši, ale přesto to byl nepřítel, s nímž člověk musel počítat. Ásgeirovy muže bohužel kvůli mnoha vítězstvím natolik zaslepila pýcha, že se samolibě pustili do boje, místo aby uposlechli jeho rady a s kořistí odpluli.“

Po tolika slovech Železnému Bjørnovi vyschlo v krku. Vyprázdnil džbáněk a navzdory hlasitému povzbuzování odmítl ve vyprávění pokračovat, dokud mu nádobu znovu nenaplnili. Ta doba byla k nepřekánání, protože všichni tušili, že teď příběh dosáhl vrcholu.

„Bitva se odehrála na planině jižně od Ishbiliye. Emírovi válečníci na sobě měli pestrobarevné oděvy, široké kalhoty a zvláště ní čepce, ale když sklonili kopí a přešli do útoku, už na nich nic k smíchu nebylo. Padlo na pět stovek Ásgeirových mužů, než zbývajícím bojovníkům došlo, že nejrozumnější bude použít taktiku, kterou jim doporučoval, a vrhli se zpátky k řece. Při útěku se Maurům podařilo zapálit čtyři lodě, ale ve všeobecném

zmatku mnohem víc plavidel ztroskotalo. Přišli o polovinu nákladu, a zatímco prchali na moře, nikdo si ani nevzpomněl, že by s sebou měli vzít dvě stovky mužů, které zanechali na říčním ostrově. Říká se, že ti chudáci museli přijmout místní víru a dnes se živí jako pastevci koz a výrobci sýrů.“

Železný Bjørn se popisem osudu opuštěných bojovníků bezpochyby snažil posluchače zbavit touhy po cestování. Kdosi se zeptal, jak se Åsgeirovi vedlo dál, protože se určitě musel vrátit ve zdraví domů, když mohl zanechat tuto zprávu.

„To je pravda,“ zabručel Železný Bjørn a zkoumal svůj džbánek, který byl opět prázdný. „Åsgeir se se svými posledními třiceti loděmi proplížil podél pobřeží směrem na sever. Přezimoval v nehostinné skalnaté krajině a domů na Tórův ostrov se dostal teprve příští rok. A i když měl velké množství stříbra, hedvábí a vína, nikdy ho nepřestalo mrzet, o co všechno přišel.“

Zpráva o dlouhé výpravě se horlivě probírala. Mnozí se domnívali, že jedinou Åsgeirovou chybou bylo, že opustil lodě a střetl se s nepřítelem na pevnině.

„Přesně totéž se nám stalo před pár dny u kostela v Brissarthe,“ vyhrkl Hastein. „Hrabě Robert nás mohl porazit, protože jsme se neplavili, ale jeli na koních. Unikli jsme jen díky mé mazanosti. Vrátilo se sotva osmdesát ze čtyř set mužů, kteří vyrazili, a i když jsme si stříbro přivezli, byly to v porovnání s dřívějšími kořistmi jen paběrky. Říše Franků už je skoro vyplněná a nejrozumnější bude, když potáhneme na jih. Je to už čtvrt století, co tam byl Åsgeir se svými pětadesáti loděmi. Když spočítám stěžně na naší pláži, je jich přes osmdesát, a nikdo z nás si snad nemyslí, že nám chybí Åsgeirova vůle a odvaha?“

Řev stoupající k večerní obloze nenechal nikoho na pochybách, že přítomní muži se s Åsgeirem mohou přinejmenším srovnávat. Železný Bjørn se nad jejich domýšlivostí posměšně ušklíbl a přes všeobecný hluk podotkl, že zopakovat tuhle výpravu je příliš nebezpečné.

„Jestliže se Železný Bjørn s námi jet neodvažuje,“ přerušil ho nějaký hlas, „může si přece zůstat na svém malém, větrném ostrůvku a dál poslouchat pohádky kupců, kteří se tu cestou zastaví.“

Železný Bjørn nevěřicně zamžoural světle šedýma očima a postavil se na nejisté nohy. Všichni se obrátili k člověku, jenž promluvil. Hastein i já jsme poznali světlovlasého muže ze Švédska, který nás se svými chlapy v zádech dneska zastavil ve skaliscích.

„Zůstat na svém ostrůvku?“ zopakoval Železný Bjørn.

Ten druhý se sebejistě usmál a představil se.

„Mé jméno je Uggla Ugglasson a jsem jarl z Birky. Říkali mi, Železný Bjørne, že jsi příliš zestárl, než abys vydržel útrapy dlouhé výpravy. Ale kvůli tomu se o svou pověst bát nemusíš. Pořád se povídá o všem, co jsi vykonal, a možná je na čase, abys přenechal dobrodružství jiným. Pokud vím, na vybírání cla od všech na Tórově ostrově vyděláváš víc než dobře, takže stříbro ti určitě nechybí.“

Slova sama vyjadřovala úctu, ale opovržlivý tón v hlasu švédského jarla se nedal přeslechnout. Železný Bjørn naklonil hlavu ke straně a dlouho mlčel.

„Možná máš pravdu,“ zabručel nakonec.

„Tak si tu zůstaň v bezpečí,“ pokračoval Uggla Ugglasson, „a já povedu výpravu do Hispánie. Bude dobré...“

Nikdo se nedověděl, co chtěl říct, protože Železný Bjørn bez varování mrštil džbánem proti Švédově obličejí. Džbán se rozbil a Švéd upadl. Šedovousý obr popadl svou oběť a začal ji mohutnými tlapami mlátit hlava nehlava. Zpočátku se Uggla Ugglasson bránil. Brzy to však vzdal. Trvalo ještě celkem dlouho, než ho Železný Bjørn pustil, narovnal se, zdvihl krví pokrytou ruku a zvolal: „Pokud má ještě někdo chuť zjišťovat, jestli se odvážím na výpravu nebo ne, myslím, že by se mě měl zeptat teď, dokud jsem opilý a shovívavý. Moje zítřejší odpověď by už mohla být trochu ostřejší.“

5

Ještě dnes se chvěji blahem, když si vzpomenu na onen jarní den, kdy flotila Železného Bjørna odrazila od pláže Tórova ostrova a vydala se na jih. Štíhlá plavidla prorážela pyšně vodu pod vysokou, modrou oblohou. Provázel nás křik racků a vlny nás přes zábradlí skrápěly sprškami slané pěny. Vesla se mocně opírala o vodní masu, jak jsme se rytmicky zakláněli na lavicích, a jakmile jsme rozvinuli pestrobarevné plachty, třepetaly se ve svěžím větru.

Kam až oko dohlédlo, všude bylo moře zaplněné lodmi a přídě a zádě dlouhých trupů s klinkerovou obšívkou se zvedaly z vody v elegantních obloucích. Mnohá plavidla měla na přídi dračí hlavy, které měly zastrašit duchy a božstva v oblastech, do nichž jsme se vydávali.

Každý jarl a velmož velel jedné až pěti lodím, které na Tórův ostrov připluly z pobřežních osad a vesnic z celé dánské říše, z Norska a z ostrovů kolem Anglie. Sigurd Hadí oko měl na povel šest lodí, ale vlastnil pouze tři z nich, zatímco zbylé tři posádky se ho držely v dobrém i zlém kvůli jeho velkému štěstí, odvaze a velkorysosti. Naprostou jedinečnost ztělesňoval se svými osmi plavidly Železný Bjørn. Pořídil si je v průběhu let obchody a dobýváním. Tyto lodě představovaly nesmírné bohatství a moc, a ačkoliv o sobě Bjørn nemluvil jako o jarlovi, o jeho moci nebylo sebemenších pochyb. Železný Bjørn byl od smrti svého otce Ragnara Lodbroka nejproslulejším Seveřanem, jenž brázdil

světová moře. Celkem vyplulo na palubách dvaosmdesáti lodí téměř dva tisíce čtyři sta bojovníků.

Pevnost na Tórově ostrově zůstala opuštěná. Řemeslníci, kteří neměli odvahu změnit svůj život a plout s námi, odcestovali na sever, když si předtím poslední mince vydělali pomocí s přípravou výpravy. Po haťových chodnicích mezi domky s doškovými střechami se teď proháněl už jen vítr. Vrhл jsem poslední pohled na místo, jež bylo tento rok mým domovem, ale jakmile vlny plochy ostrov zakryly, otočil jsem zrak zpět bez sebemenší stopy lítosti. Tórvův ostrov byl minulostí. Konečně jsem viking – námořní dobyvatel s palubou pod nohama a válečnou sekerou za pasem.

Ani Železný Bjørn, podsaditý a statný bojovník stojící u kormidla, žádné známky lítosti nedával najevo. Oči měl přimhouřené a hleděl vpřed. V noci po svém vyprávění u ohně tak sebejistý nebyl.

„To mám opravdu opustit svůj ostrov?“ tázal se zlomeným hlasem Hasteina a mě, jako by si skutečnost začínal uvědomovat teprve tehdy, když jsme ho dveřmi postrkovali do domu.

„Chceš-li si zachovat čest, svá slova vzít zpět nemůžeš,“ prohlásil Hastein a spokojeně se usmál.

„Tys mě obelstil, ty štěně jedno.“

„Jednou mi za to poděkuješ, staré psisko.“

Nechali jsme ho klesnout na slámu a ovčí kožešiny na plošině na spaní. Jeho nejvěrnější muži se už uložili ke spánku na nejbližších lavicích.

„Nikdo mě nemá rád,“ zavzlykal. „Jsem na světě úplně sám a opuštěný. Co si počnu, když se nemůžu spolehnout ani na vlastního schovance?“

Slzy mu neustále kanuly do šedých vousů. Nudle se mu přilepila na horní ret. Mohutné břicho se otřásalo křečovitým plácem.

„Na mě se samozřejmě spolehnout můžeš,“ prohlásil Hastein.

„Proč jsi mě tedy jednoduše nepožádal, abych tě vzal s sebou do Hispánie? Proč jsi mě musel opít a ušít na mě tuhle boudu?“

„Opilý už jsi byl a jinak bys s tím nikdy nesouhlasil.“

Železný Bjørn ze sebe mezi pláčem vyrážel jednotlivá slova: „Popadnu tě. A naseru ti. Do tý. Tvý nevymáchaný. Huby.“

Jak říkával Hastein, když se Železný Bjørn opil tak, až začal plakat, rychle usnul. Brzy se z kožešin ozývalo dunivé chrápání šedovousého obra a já jsem se rozhlédl po domě, abych zjistil, jestli se některý z jeho mužů jen netváří, že spí.

„O to se starat nemusíš,“ prohlásil Hastein. „Ti ho slyšeli brečet už tolikrát, že to neberou vážně. Zítra bude zase v klidu a tvrdý jako skála a z toho, co prohlašoval v noci, si nikdo nic dělat nebude.“

Od onoho večera uplynulo pouze čtrnáct dní. Na tak velkou výpravu to rozhodně žádné dlouhé přípravy nebyly. Ale jakmile padlo rozhodnutí, nikdo neměl zájem na tom, aby se přípravy vlekly. V horečném shonu a spěchu jsme lodě i lanová napouštěli dehtem, shromažďovali zásoby a balili je do sudů a pod lavice. Pokud šlo o citové výlevy Železného Bjørna, měl Hastein pravdu. Nikdo se o tom nezmínil ani slovem.

Hastein po celou dobu zamračeně pošilhával po lodi Sigurda Hadího oka, jež prořezávala vlny opodál. Na lavici stál pohledný, černovousý jarl ve své barevné svrchnici a stříbrné náramky se mu jen blyštěly. U nohou se mu choulila Bella zabalená do kožešin.

„Doufal jsem, že zůstane na Tórově ostrově,“ prohodil Hastein, když si mě všiml.

„Co je ti do toho, jestli jarl Sigurd s sebou bere manželku na výpravu?“

„Copak jsi zapomněl, že měla být moje?“

Před dvěma lety Hastein Bellu prohlásil za svou kořist. Sigurd Hadí oko však na jeho nároky nebral ohled, a zatímco jsme byli s Hasteinem na výpravě do Irska, oženil se s ní.

„Jednoho dne se stanu jarlem a budu si moct ženy vybírat,“ dodal Hastein s nadějí v hlase.

„Do té doby ale uděláš nejlíp, když si vybereš nějakou jinou!“ ozval se chraplavý šepot.

Výraz hladce oholené tváře se na okamžik změnil, když světlehnědé oči pohlédly na Hasteina. Na opačné straně lodi seděl na lavici Halfdan Bílý šat, nejmladší syn Ragnara Lodbroka, a čekal na odpověď.

„Doufat se snad smí,“ vyhnul se Hastein přímé odpovědi.

„O Belle se nesmí ani snít!“

Na lodi nebyli žádní franští zajatci, na nichž by si Halfdan Bílý šat mohl vybíjet hněv a nespokojenost, a teď zle pohlížel na Hasteina.

„Neodvažuješ se mi odpovědět? Taky bude nejrozumnější, když budeš držet hubu.“ Rozhlédl se kolem. „A to platí pro všechny. Co vy vlastně vůbec víte? Uvidíte hezkou ženskou a hned se vám postaví. Vidíte pomalejšího jarla a smějete se mu za zády. Zahlédnete kata s výbavou na mučení a zblednete hrůzou. Jenže nikde nevidíte žádné souvislosti nebo příčiny. Nejste lepší než zvěř. A zvířata mají držet hubu a pracovat. Vy máte veslovat a bojovat a umírat, a pokud neveslujete, nebojujete a neumíráte dostatečně rychle, pomůžu vám žhavým železem a ostrou sekerou.“

Zřejmě ještě nikdo neslyšel říct Halfdana Bílý šat tolik slov najednou. Muži mlčeli a veslovali dál a v drsných obličejích se jim zračilo soustředění a strach.

„Sníte o tom, že získáte velikost a slávu, ale co vy o tom víte? Skončíte tím, že vykrvácíte v bahně a budete rvát stejně a zůstanete stejně hloupí, jako když jste se narodili. Nikdo si vaše jména pamatovat nebude. Vaše rodiny si oddechnou, když se dovědí, že už to máte za sebou. Několik z vás padne se ctí a na ty možná bude vzpomínat jedno jediné pokolení. To je ta nesmrtelnost, za kterou se ženete? Doufáte, že si vás snad bohové všimnou. Je to marné a je to vlastně fuk. Jste naprosto bezvýznamní a váš život nemá žádnou cenu. A tobě,“ obrátil se zpátky k Hasteinovi